

Ansökan om dispens gällande saluföring och användning av RapidAction BioTech Mosquito Attractant: Black Octenol, Blue Octenol och Magnet Octenol i myggfällorna Predator, AMT-100, SkeeterVac eller MegaCatch

Beslut

Kemikalieinspektionen bifaller ansökan om dispens med stöd av 5§ 2 förordningen (2000:338) om biocidprodukter (biocidförordningen). Koldioxid förstärkt av oktenolkassetterna RapidAction BioTech Mosquito Attractant: Black Octenol, RapidAction BioTech Mosquito Attractant: Blue Octenol eller RapidAction BioTech Mosquito Attractant: Magnet Octenol får användas i myggfällorna Predator, AMT-100, SkeeterVac och MegaCatch för bekämpning av mygg och knott från och med den 6 maj 2014 till och med den 30 september 2016. Dispensen kan komma att återkallas eller ändras innan godkännandetiden löper ut, i enlighet med vad som följer av beslut om det verksamma ämnet i produkten som fattas i enlighet med direktiv 98/8/EG eller förordning (EU) nr 528/2012.

För dispensen gäller följande villkor:

1. Produkten hänförs till behörighetsklass 3 och får således användas av var och en.
2. Produkten får endast användas utomhus.

Bakgrund

Den 4 april 2014 inkom ansökan om dispens från godkännandekravet för utsläppande på marknaden och användning av bekämpningsmedel från Amplecta AB. Ansökan avser saluföring och användning av oktenolkassetterna RapidAction BioTech Mosquito Attractant: Black Octenol, RapidAction BioTech Mosquito Attractant: Blue Octenol eller RapidAction BioTech Mosquito Attractant: Magnet Octenol i myggfällorna Predator, AMT-100, SkeeterVac och MegaCatch. Myggfällan är en maskin som är avsedd att fånga in mygg och knott med hjälp av ämnena koldioxid och l-okten-3-ol (oktenol) som lockar till sig insekterna. Koldioxiden genereras in situ (på plats) genom förbränning av gasol. Oktenol tillförs apparaten i form av en kassett som består av ett gelfyllt plastblock innehållande 20, 33 eller 40 vikt-% oktenol.

Oktenol är upptaget på bilaga I till EU:s biocidförordning¹, som är en förteckning över verksamma ämnen som får ingå i produkter där förenklat produktgodkännandeförfarande tillämpas. Endast sådan koldioxid som används i gasbehållare som är färdig för användning och som fungerar tillsammans med en fälla finns upptaget på bilaga I. Då koldioxiden som används i de aktuella myggfällorna inte är färdig för användning, utan genereras på plats genom förbränning så är inte det förenklade förfarandet tillämpligt för detta verksamma ämne. Koldioxid utvärderas i EU:s granskningsprogram för verksamma ämnen i biocidprodukter i produkttyp 19 (attrahenter och repellenter). Sökande anger i sin ansökan att oktenol ensamt inte är verksamt, utan fungerar som synergist. Då de tidigare har fått information om att de skulle kunna ansöka om godkännande enligt förenklat förfarande så ansöker de om dispens i väntan på utvärderingen av koldioxid. Sökanden ansöker därför om att få sälja och använda produkten till och med 2016-09-30.

Skäl

En biocidprodukt ska enligt 14 kap 4§ miljöbalken (1998:808) vara godkänd av Kemikalieinspektionen för att få släppas ut på marknaden och användas. Kemikalieinspektionen kan i det enskilda fallet medge dispens från kravet på godkännande för biocidprodukter genom bemyndigande i 5§ 2 förordningen (2000:338) om biocidprodukter om det finns särskilda skäl.

Myggfällor av nu aktuellt slag fungerar genom att gasol bränns på plats varpå koldioxid uppstår. Koldioxid finns i utandningsluft och drar därför till sig mygg. För att öka effekten av koldioxiden används oktenol. Frågan om dylika myggfällor har diskuterats under de senaste åren. Åsikterna om effekten av de ämnen som används har varit spridda. Vissa har hävdade att oktenol ensamt inte har önskad effekt och att oktenol därför inte är ett verksamt ämne utan endast en synergist. Under tiden att företagen fått en chans att visa att oktenol i sig inte är verksamt har Kemikalieinspektionen gett dispens för försäljning av myggfällor med oktenolkassetter. Kemikalieinspektionen har även inväntat att oktenol skulle bli upptaget på bilaga I till EU:s biocidförordning och därmed kunna bli föremål för ett förenklat produktgodkännande.

För att en myggfälla med tillhörande oktenolkassetter ska anses utgöra en biocidprodukt redan vid försäljningstillfället är det avgörande att oktenol anses vara ett verksamt ämne. I annat fall sker ingen försäljning av en biocidprodukt.

Vid användning av myggfällan bränns gasol så att koldioxid uppstår. Då koldioxid utvärderas som ett verksamt ämne för denna användning, och sökande företag hävdar att det har funktionen av ett verksamt ämne i myggfällan så utgör koldioxiden i vart fall en biocidprodukt som kräver ett godkännande för att få användas.

Frågan är därför om endast själva användningen av koldioxiden (förstärkt av oktenolen) kräver dispens eller om även försäljningen av oktenolkassetterna med myggfällan kräver ett godkännande. Koldioxid utvärderas i EU:s granskningsprogram för verksamma ämnen i biocidprodukter i produkttyp 19 (attrahenter och repellenter). Frankrike är det land som utför utvärderingen. I avvaktan på Frankrikes slutliga bedömning av koldioxid i EU:s granskningsprogram gör Kemikalieinspektionen därför

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter

bedömningen att själva försäljningen av oktenolkassetter inte utgör en försäljning av en biocidprodukt och att det därför varken krävs ett godkännande eller en dispens för att sälja myggfällor med tillhörande oktenolkassetter. Däremot krävs ett godkännande eller en dispens för att få använda den biocidprodukt som uppstår på plats i form av koldioxid (förstärkt av oktenol).

Mygg utgör en sanitär olägenhet på många platser i Sverige och alternativa metoder för skydd mot mygg som ger samma skyddsnivåer, som de som erhålls genom användning av nu aktuell myggfälla och koldioxid, utgörs dock mestadels av andra kemiska bekämpningsmedel. Kemikalieinspektionen gör därför bedömningen att dessa troligtvis innebär större risker för människans hälsa och för miljön.

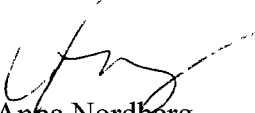
Mot bakgrund av det nu nämnda finner Kemikalieinspektionen att det inte kan anses proportionerligt att avslå ett beslut om dispens för dessa produkter.

Vid en samlad bedömning finner Kemikalieinspektionen att omständigheterna i förevarande fall är sådana att det föreligger särskilda skäl att bevilja dispens.

Hur man överklagar

Detta beslut får överklagas hos Mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätt. Ett skriftligt överklagande ställt till Mark- och miljödomstolen ska i så fall ha kommit in till Kemikalieinspektionen, Box 2, 172 13 Sundbyberg, inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

På Kemikalieinspektionens vägnar

Anna Nordberg

Alexandra Stewart

Övr. närvarande:
Anna Cedrum